

- możliwość traktowania Uzbekistanu jako punktu wyjścia dla ekspansji na rynki innych krajów regionu;
- relatywnie duży rynek wewnętrzny – liczba mieszkańców (25 mln) stanowi zachętę do lokowania kapitału, generuje bowiem znaczny popyt na dobra konsumpcyjne i inwestycyjne;
- stosunkowo dobrze wykształcona siła robocza;
- ogromne zapotrzebowanie kraju na nowe technologie;
- stabilność polityczna kraju i ciągłość sprawowanej w nim władzy, co stanowi istotny czynnik zachęcający do inwestowania;
- próba stworzenia spójnego systemu prawnego;
- istniejące zaangażowanie finansowe instytucji międzynarodowych (m.in. EBOR i ABR);
- zachęcające zwolnienia i ulgi podatkowe dla inwestorów zagranicznych.

Wśród słabych stron należy wymienić :

- położenie geograficzne – brak dostępu do morza, uzależnienie od międzynarodowych połączeń transportowych;
- pustynny charakter kraju (70%);
- brak ujednoczonego i przejrzystego ustawodawstwa dotyczącego prowadzenia działalności gospodarczej;
- słaby poziom usług i infrastruktury;
- wysoki stopień ingerencji państwa w gospodarkę.

W celu zachęcania kapitału zagranicznego do inwestowania na terenie Uzbekistanu utworzono sieć wyspecjalizowanych organizacji i urzędów, których zadaniem jest udzielanie pomocy inwestorom zagranicznym. Są to między innymi Agencja ds. Stosunków Gospodarczych z Zagranicą, Izba Producentów Towarów i Przedsiębiorców, Narodowa Korporacja Ubezpieczeń Eksportu i Importu „Uzbekinvest”. Istnieje również powołana przez rząd spółka Uzbekinvest International, z główną siedzibą w Londynie, która zajmuje się ubezpieczaniem od ryzyka politycznego.

Powyższy artykuł stanowi fragment publikacji „Uzbekistan – przewodnik dla przedsiębiorców” wydanej w roku 2005 przez EIC, PARP i UNIDO

DZIAŁANIE 2.3 SPO RZL

Wojciech SZAJNAR

Celem działania 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki jest podniesienie konkurencyjności i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr zarządzających i pracowników, rozwijanie nowych form pracy, wzmacnianie transferu wiedzy i zacieśnianie współpracy między szkołami wyższymi i przedsiębiorstwami oraz podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia.

W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój zasobów ludzkich PARP realizuje następujące schematy w ramach działania 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki:

- schemat a) – Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr,
- schemat b) – Promocja rozwiązań systemowych w zakresie potencjału adaptacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy,
- schemat c) – Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia.

Schemat a) jest wdrażany w postaci konkursu otwartego, wnioski są opracowywane przez projektodawców i składane za pośrednictwem regionalnych

Instytucji finansujących do PARP. Wnioski mogą napływać nieprzerwanie do czasu wyczerpania budżetu programu. W ramach tego schematu PARP pełni funkcję instytucji wdrażającej. Agencja jest odpowiedzialna za przygotowanie konkursu o udzielenie dotacji na realizację projektów, podpisanie umów z projektodawcami oraz za organizację systemu nadzoru nad realizacją projektów, które uzyskały wsparcie, dokonywanie płatności na rzecz projektodawców oraz rozliczenie projektów. Projektodawcami w ramach tego schematu są instytucje szkoleniowe, szkoły wyższe oraz ich organy założycielskie, jednostki naukowe, organizacje pracodawców i przedsiębiorców, związki zawodowe oraz organizacje niezarobkowe dla zysku.

Schemat b) jest wdrażany poprzez realizację projektów własnych PARP. Opracowane przez Agencję projekty szkoleniowe podlegają akceptacji przez instytucję zarządzającą SPO RZL w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Wdrażanie odbywa się w ramach umowy z wybranym w drodze przetargu wykonawcą.

W razie realizacji schematu c) – Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji

Foto: Artur Hojny

Telepraca to jeden z projektów schematu b

fikacji pracowników służby zdrowia – PARP pełni rolę instytucji wdrażającej, natomiast jedynym projektodawcą jest Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie, który opracował wniosek szkoleniowy z zakresu wczesnej diagnostyki nowotworowej oraz profilaktyki raka szyjki macicy.

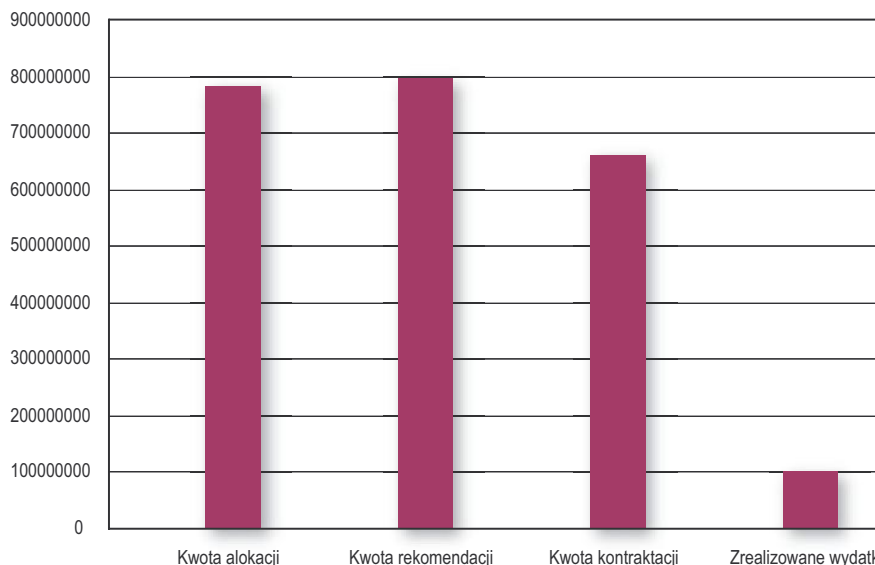
Schemat a) – Doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr

Budżet tego schematu jest zależny od kursu złotego/euro i obecnie wynosi 783 411 852,07 zł.

W ramach schematu a) odbyło się dotychczas VII edycji konkursu. Łącznie do RIF wpłynęło 2586 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów. Najwięcej wniosków wpłynęło do oceny w województwach mazowieckim (927 wniosków), wielkopolskim (253), małopolskim (244), śląskim (211), pomorskim (178), dolnośląskim (145) oraz łódzkim (143). Najmniejsza liczba wniosków wpłynęła w województwach lubuskim (23 wnioski), opolskim (26), warmińsko-mazurskim (27) oraz świętokrzyskim (37).

Z tej liczby ocenie merytorycznej w PARP zostało poddanych 2108 wniosków. Pozostałe nie uzyskały akceptacji formalnej.

Do uzyskania dofinansowania zostało zaakceptowanych 545 projektów. Łącznie do 30 kwietnia 2006 r. PARP podpisała 436 umów na łączną kwotę dofinansowania 661 013 465,59 zł, co stanowi 84,37% wartości budżetu schematu. Ostatni termin składania wniosków o do-

finansowania pracowników przedsiębiorstw (głównie szkolenia ogólne) oraz studia podyplomowe dla kadr gospodarki. Łącznie wg stanu na koniec marca 2006 r. działania merytoryczne rozpoczęły się w 357 projektach. Do 31 marca 2006 r. rozpoczęła się realizacja 309 szkoleń oraz 48 edycji studiów podyplomowych.

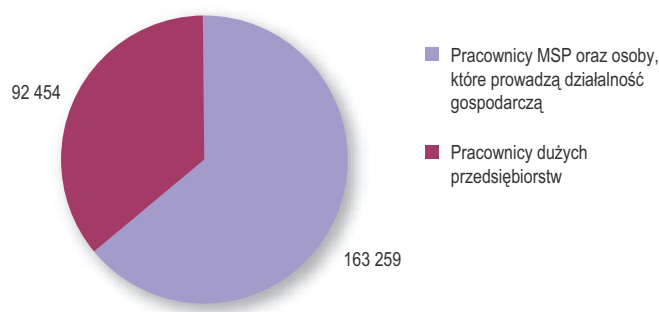
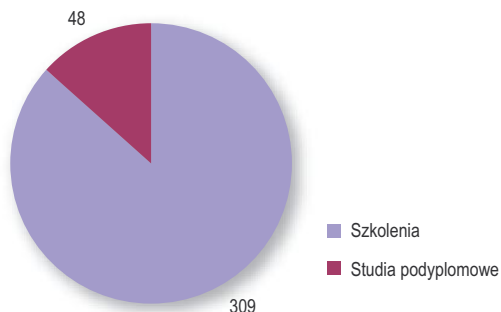
Najwięcej studiów podyplomowych realizują uczelnie z województwa mazowieckiego (18 edycji), małopolskiego (6), wielkopolskiego (5) oraz pomorskiego (4). W województwach świętokrzyskim, lubuskim oraz warmińsko-mazurskim nie są realizowane żadne studia podyplomowe. Wyłącznie w ramach umów, które zostały podpisane do 31 marca br., szkoleniami w ramach powyższego schematu ma zo-

jętych około 140% liczby beneficjentów przewidzianych w dokumentach strategicznych, tj. w Uzupelnieniu Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój zasobów ludzkich dla całego działania 2.3.

Według danych na dzień 31 marca 2006 r. szkoleniami w ramach schematu a) zostało objętych 67 282 beneficjentów, 35 998 pracowników z 16 391 małych i średnich przedsiębiorstw oraz 31 284 pracowników z 2331 dużych przedsiębiorstw. Stanowi to prawie 40% wartości określonej w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój zasobów ludzkich.

Należy podkreślić niski wskaźnik rezygnacji z uczestnictwa w szkoleniach, co mo-

Liczba beneficjentów objętych szkoleniami w ramach projektów, których realizacja rozpoczęła się do dnia 31 marca 2006 r.

finansowanie realizacji projektów upłynął w dniu 17 maja 2006 r. Obecnie trwa ocena formalna ww. wniosków w regionalnych instytucjach finansujących.

Wśród wniosków składanych do PARP dominują wnioski o dofinansowanie szkoleń i pomocy doradczej dla kadr zarządzają-

ce objętych około 255 tys. osób, w tym około 92 tys. pracowników z 9,5 tysiąca dużych przedsiębiorstw oraz około 163 tysięcy pracowników z blisko 71,5 tysiąca małych i średnich przedsiębiorstw (w tym około 5 tys. osób prowadzących indywidualną działalność gospodarczą). Oznacza to, że szkoleniami zostanie ob-

że świadczyć o ich dobrej jakości i dopasowaniu do potrzeb beneficjentów. Od początku realizacji schematu a) jedynie 200 osób zrezygnowało z uczestnictwa w szkoleniach już po ich rozpoczęciu. Do końca marca 2006 r. 51 521 beneficjentów ukończyło szkolenia, podnosząc swoje kwalifikacje zawodowe, oraz

Sektorowy program operacyjny

uzyskało odpowiedni dyplom bądź świadectwo ukończenia szkolenia.

Przewiduje się, że w kolejnym kwartale 2006 r. szkoleniami zostanie objętych kolejnych 40 tys. osób.

Wśród projektów realizowanych w ramach schematu a) przez beneficjentów, którzy uzyskali pozytywną ocenę Komisji Oceny Projektów i podpisali umowę o dofinansowanie realizacji projektu, najczęściej realizowane są szkolenia z zakresu zarządzania (około 24% wszystkich szkoleń), a następnie z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi (ponad 13%), szkolenia doskonalące umiejętności sprzedażowe (11%), dotyczące nowoczesnych technologii (ponad 9%) oraz szkolenia z zakresu finansów i księgowości (ponad 7% wszystkich szkoleń).

Instytucje szkoleniowe aplikujące o wsparcie realizacji projektów szkoleniowych najrzadziej realizują szkolenia z zakresu ochrony środowiska, BHP oraz logistyki i zagadnień rozwoju produkcji.

Do dnia 31 marca 2006 r. zakończyła się realizacja 12 projektów, w ramach których szkolenia ukończyło 3075 beneficjentów, w tym 2536 pracowników małych i średnich przedsiębiorstw.

Schemat b) – Promocja rozwiązań systemowych w zakresie potencjału adaptacyjnego i gospodarki opartej na wiedzy

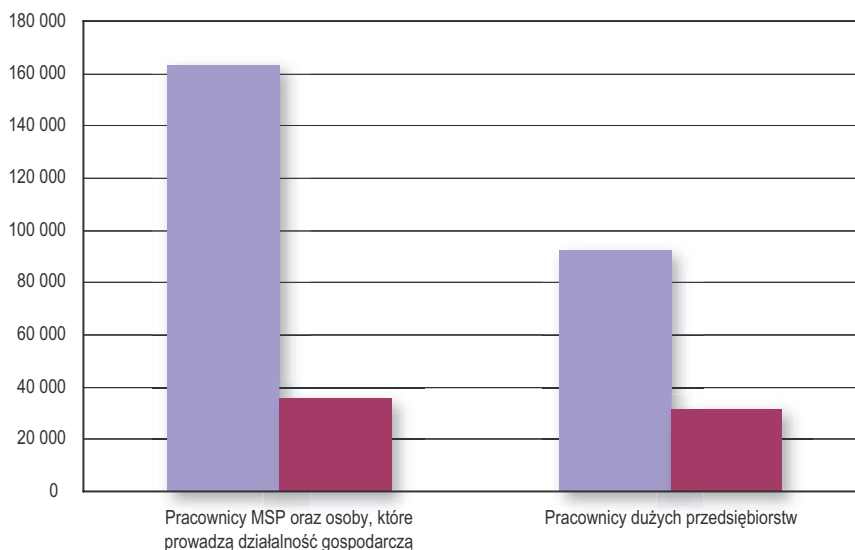
Budżet tego działania jest zależny od kursu złotego/euro i obecnie wynosi 196 261 081,78 zł.

Do dnia 30 kwietnia br. zostały podpisane umowy z wybranymi wykonawcami 9 projektów na kwotę dofinansowania 74 796 254,00 zł.

W ramach tego schematu realizowane są projekty własne PARP. Służą one m.in. realizacji szkoleń o znaczeniu sektorowym (np.: BHP, ochrona środowiska), promowaniu dialogu na rzecz zmian w organizacji pracy, promowaniu podnoszenia jakości szkoleń i usług doradczych dla przedsiębiorstw, promowaniu idei doskonalenia zawodowego (*life-long learning*) lub też realizacji pilotażowych działań szkoleniowo-doradczych w zakresie pracy atypowej (rotacja miejsc pracy, telepraca).

Dotychczas, na podstawie akceptacji Instytucji Zarządzającej SPO RZL w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego, przyjęto do realizacji 18 projektów. Projekty przygotowane przez PARP skupia-

Liczba beneficjentów objętych szkoleniami do 31 marca 2006 r.

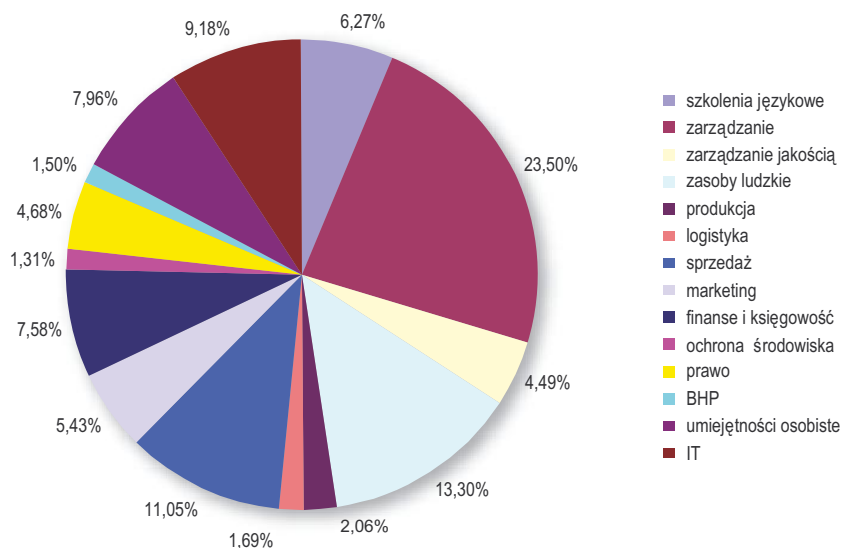
ją się przede wszystkim na wsparciu sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorstw i osób prowadzących własną działalność gospodarczą.

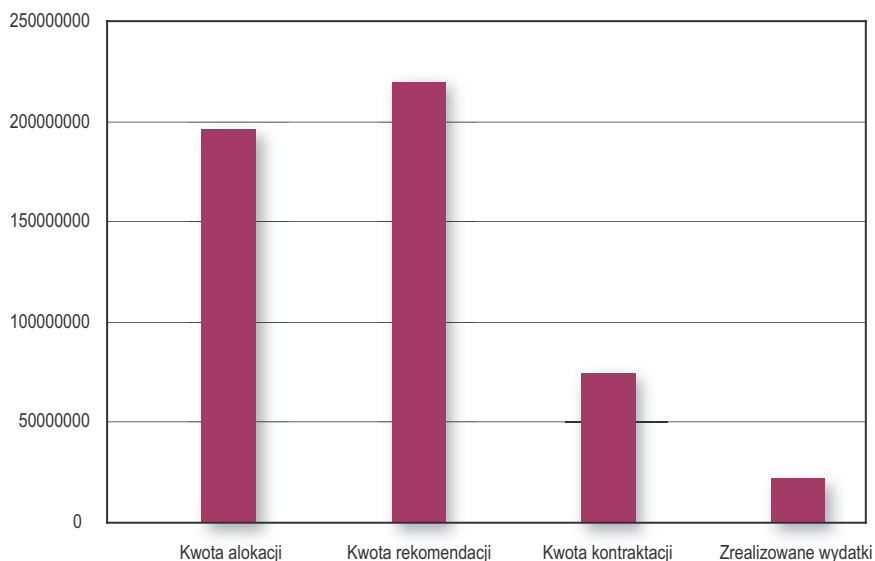
Na podstawie już rozpoczętych przez PARP projektów własnych w ramach schematu b), szkoleniami zostanie objętych 79 800 beneficjentów z sektora MSP, około 30 tysięcy pracowników lub właścicieli mikroprzedsiębiorstw oraz 1940 pracowników dużych firm. Do końca marca 2006 r. szkoleniami w ramach realizowanych w schemacie b) projektów zostało objętych 3637 pracowników z 2346 MSP oraz 4 pracowników dwóch dużych przedsiębiorstw. W związku z faktem, że przeważająca część umów na realizację projektów własnych PARP została podpisana bądź w IV kwartale 2005 r., bądź w I kwartale 2006 r., w większości projektów nie rozpoczęły się jeszcze działania o charakterze szkoleniowym.

Do dnia 30 kwietnia 2006 r. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości rozpoczęła realizację następujących projektów:

• Ogólnopolski program szkoleń w zakresie ochrony środowiska

W ramach powyższego projektu ogółem zostanie przeszkolonych co najmniej 8000 osób z co najmniej 2000 MSP oraz 500 dużych przedsiębiorstw. Program realizowany jest w oparciu o szkolenia zapoznające kadrę zarządzającą MSP z wymaganiami wynikającymi z regulacji prawnych w zakresie ochrony środowiska oraz poprzez szkolenia dostarczające kadry MSP wiedzy i umiejętności niezbędnych do kierowania procesami przygotowania i wdrożenia Systemów Zarządzania Środowiskowego (SZŚ).

• Szkolenie kadr MSP w zakresie wdrażania norm BHP

Celem projektu jest zapewnienie kadrze zarządzającej i kadrze inżyniersko-technicznej MSP dostępu do nowoczesnej wiedzy w zakresie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Projekt jest adresowany do przedsiębiorstw sektora produkcyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów produkujących artykuły spożywcze, drewno i wyroby z drewna, wyroby chemiczne, metale i wyroby z metali, maszyny i urządzenia. Łącznie szkoleniami w ramach projektu zostanie objętych co najmniej 10 160 osób – pracodawców i kadry inżyniersko-technicznej z 6500 MSP z terenu całej Polski.

• Telepraca – ogólnopolski program promocji i szkoleń dla przedsiębiorców

Projekt obejmie 5200 pracowników przedsiębiorstw i samorządów terytorialnych, w tym: 4700 osób z 3950 MSP, 200 osób z 50 dużych przedsiębiorstw, 300 pracowników jednostek samorządu terytorialnego (JST) z 200 JST. W ramach projektu zakłada się m.in. stworzenie mechanizmów funkcjonowania rynku telepracy w Polsce oraz wzrost wiedzy o możliwości wykorzystania formy telepracy. Do projektu będą włączone gminne centra informacji, które będą promować telepracę wśród osób bezrobotnych.

• Inwestycja w kadry

W ramach projektu wsparcie uzyska 4500 firm, 1000 instytucji szkoleniowych i 400 organizacji przedsiębiorców, obejmie ono w sumie 9900 osób. Projekt jest skierowany do pracowników działów kadr MSP oraz do instytucji szkole-

niowych. Celem usługi szkoleniowej jest skoordynowanie potrzeb pracodawców w zakresie szkoleń i oferty instytucji szkoleniowych. Ma ona również na celu zainteresowanie pracowników działów kadr nowoczesnymi metodami szkoleń i rozwojem zawodowym pracowników oraz promowanie wśród instytucji szkoleniowych nowoczesnej metodyki szkoleń i technik badania potrzeb szkoleniowych.

• Program szkoleń promujących klastering

Projekt ma na celu zapoznanie kadry firm z wybranych branż z zasadami i praktyką realizacji idei klastrów. Przedsiębiorstwa zostaną przeszkolone m.in. w zakresie funkcjonowania klasteringu, kooperacji i komunikacji oraz podejmowania wspólnych działań marketingowych i dystrybucji. Projekt przewiduje również szkolenia wąskoprofilowe związane z potrzebami branż, które reprezentują firmy uczestniczące w projekcie oraz praktyczne warsztaty z zakresu organizacji współpracy, marketingu wspólnych produktów, definiowania potrzeb w stosunku do organów samorządowych, wyższych uczelni i instytutów naukowych.

W szkoleniach i pozostałych działaniach w ramach projektu weźmie udział co najmniej 1260 osób, w tym 900 osób z 400 mikroprzedsiębiorstw, 260 osób z 140 MSP, 40 osób z 10 dużych przedsiębiorstw, 60 przedstawicieli władz lokalnych z 20 jednostek samorządu terytorialnego.

• Program szkolenia kadr dla rozwoju produktów turystycznych

Celem usługi szkoleniowej jest podniesienie konkurencyjności podmiotów funkcjonujących w branży turystycznej w wybranych regionach i mających wpływ na jej funkcjonowanie, poprzez doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr zarządzających i pracowników. Projekt przewiduje szkolenia zawodowe i językowe dla pracowników regionalnych przedsiębiorstw turystycznych oraz promocję ich oferty wśród touroperatorów. Będzie on realizowany na terenie pięciu województw: podlaskiego, świętokrzyskiego, kujawsko-pomorskiego, dolnośląskiego i pomorskiego. Przeszkolonych zostanie 600 osób reprezentujących samorząd terytorialny i 200 osób reprezentujących organizacje pracodawców. Szkolenia będą dotyczyły również doskonalenia lokalnych i regionalnych produktów turystycznych oraz marketingu i poprawy jakości usług turystycznych.

Beneficjenci ogółem: 2115 osób, w tym 1295 osób z 4300 MSP, 20 osób z 20 dużych przedsiębiorstw, 600 przedstawicieli władz lokalnych z jednostek samorządu terytorialnego, 200 pracowników organizacji przedsiębiorców i pracodawców ze 100 organizacji.

• Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw sektora przemysłu drzewnego

Celem projektu jest poprawa systemu zarządzania w firmach, uzupełnienie wiedzy zawodowej nowo zatrudnianych pracowników oraz ułatwienie współpracy MSP z dużymi firmami na zasadzie podwykonawstwa. Projekt zmierza do zwiększenia konkurencyjności polskiego sektora drzewnego na rynku międzynarodowym. Realizowane usługi szkoleniowe mają zasięg ponadlokalny i są skierowane do kadry menedżerskiej i pracowników MSP. W szkoleniach realizowanych w ramach projektu weźmie udział co najmniej 5000 osób, w tym 3130 osób z 1700 mikroprzedsiębiorstw, 1870 osób z 600 MSP.

• Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw branży elektronicznej

Projekt obejmuje realizację usług szkoleniowych o zasięgu ponadlokalnym dla kadry menedżerskiej i pracowników MSP branży elektronicznej. Przewidziane są szkolenia służące poprawie systemu zarządzania strategicznego i operacyjnego w firmach (logistyka, zarządzanie jakością, pozyskiwanie technologii itp.). Działania mają na celu ułatwienie współ-

pracy MSP z dużymi firmami różnych branż na zasadzie podwykonawstwa lub realizacji dostaw.

W projekcie weźmie udział co najmniej 3330 osób z co najmniej 3160 przedsiębiorstw, w tym:

- co najmniej 2820 mikroprzedsiębiorców lub ich pracowników z co najmniej 2820 mikroprzedsiębiorstw funkcjonujących w branży elektronicznej nie krócej niż 6 miesięcy,
- co najmniej 510 małych i średnich przedsiębiorców lub ich pracowników z co najmniej 340 małych i średnich przedsiębiorstw, funkcjonujących w branży elektronicznej nie krócej niż 6 miesięcy.

• Zwiększenie innowacyjności sektora MSP

Jest to pierwszy w Polsce ogólnopolski program promocji i szkoleń dla przedsiębiorstw przemysłowych na rzecz zmian w organizacji pracy, a w szczególności na rzecz innowacyjności przedsiębiorstw.

W ramach projektu będą realizowane m.in. następujące tematy szkoleń:

- ochrona własności intelektualnej,
- zarządzanie innowacjami, w tym zakres finansowania działalności innowacyjnej, zarządzanie technologią, transfer technologii,
- zarządzanie projektami innowacyjnymi i innowacyjność organizacyjna.

Szkoleniami zostanie objętych 2400 osób, w tym 1600 pracowników MSP i 800 pracowników sektora mikroprzedsiębiorstw.

Obecnie realizowane są procedury przetargowe mające na celu wybór wykonawcy trzech projektów:

- Program szkolenia kadr dla rozwoju produktów turystycznych II;
- dwa projekty mające na celu promocję zdolności polskich przedsiębiorstw do rozwijania eksportu.

Schemat c) Podnoszenie umiejętności i kwalifikacji pracowników służby zdrowia

W tym projekcie do składania wniosków jest uprawniony wyłącznie jeden beneficjent – Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie. 19 grudnia 2005 r. została podpisana umowa na realizację szkoleń z zakresu badań screeningowych raka szyjki macicy. Budżet projektu wynosi 1 999 875,00 zł. Szkoleniami ma zostać objętych ponad 2 tysiące lekarzy

wództwa, w których realizowane są dane projekty, znajduje się pod adresem www.parp.gov.pl/efs_a_listaszkol.html. Można tam znaleźć dane kontaktowe do instytucji realizujących poszczególne projekty. Z powodów oczywistych lista ta nie uwzględnia szkoleń zamkniętych, tj. adresowanych wyłącznie do jednej firmy bądź do grupy firm i nieprzewidujących otwartego naboru uczestników.

W przypadku projektów własnych Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości podstawowe informacje nt. powyższych projektów wraz z danymi kontaktowymi do instytucji i osób realizujących te projekty można odnaleźć pod adresem www.parp.gov.pl/szkolenia_b.html.

Dodatkowo w ramach realizowanego przez PARP projektu *Inwestycja w kadry* powstała baza danych ofert szkoleniowych, którą można znaleźć pod adresem www.inwestycjawkadry.pl. W zamierzeniu PARP baza ta ma służyć przede wszystkim właścicielom małych i średnich firm, którzy chcą inwestować w rozwój swoich pracowników. W bazie są umieszczone zarówno oferty szkoleń dofinansowanych przez PARP ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, jak i oferty szkoleń komercyjnych, oferowanych przez instytucje szkoleniowe. Warto podkreślić, że zamieszczanie ofert przez firmy szkoleniowe w ww. bazie oraz dostęp do nich jest bezpłatny dla wszystkich użytkowników. Obecnie baza ta zawiera 286 zarejestrowanych firm oraz 2116 ofert szkoleniowych.

Foto: Artur Hojny

Celem działania 2.3 jest m.in. doskonalenie umiejętności i kwalifikacji kadr zarządzających

oraz średniego personelu medycznego. Realizacja pierwszych szkoleń rozpoczęła się na początku czerwca br.

Gdzie można uzyskać informacje nt. poszczególnych projektów dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego?

Lista szkoleń otwartych dofinansowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, w podziale na województwa, w których realizowane są dane projekty, znajduje się pod adresem www.parp.gov.pl/efs_a_listaszkol.html.